

Regning, men derfor er jeg dog ikke ganske enig med det ærede Udvalg i, at man skulde udtrykke sit Ønske om, at Fabrikken maatte nedlægges, paa den Maade, som er foreslaaet, nemlig ved kun at bevilge Budgettet for det kommende Aar under den proponerede Form. Jeg troer nemlig, at man maa lægge Mærke til to, efter mit Begreb, forskjellige Virksomheder, som ere udgaaede fra Porcellainsfabrikken, i den Form, hvori den hidtil har bestaaet; den ene er en reen industriel Virksomhed, som har bestaaet i at tilvirke Varer i en større Masse og af en simpel og ordinair Bessaffenhed, hvorved man især har søgt at skaffe en større Indtægt til det hele Anlæg. I denne Retning kan vistnok Fabrikken ogsaa have virket ret gavnligt paa forskjellig Maade, men denne Nytte er dog efter min Overbeviisning idetmindste af en saadan Natur, at der ikke fra Statens Side kan være Anledning til længere at gjøre nogensomhelst Opoffrelse, for at vedligeholde denne Art af Fabrikation. Derimod har Porcellainsfabrikken i en anden Retning, nemlig ved at udvikle en almindelig Sands for skønne Former, bidraget ikke Lidet til at hæve vor Haandværksstand i forskjellige Retninger, og det er, saaledes som det vil være klart for Enhver, der nærmere har betragtet disse Forhold, ingenlunde alene i Fabrikationen af Leerverer eller Sligt, at denne Indflydelse har yttret sig, men den har yttret sig ved Tilvirkning af mange andre Gjenstande, ved hvilke denne Sands for de skønne Former kommer igjen paa mange forskjellige Maader, f. Ex. ved Træarbejder og Tilvirkning af Meubler. Denne Deel af Porcellainsfabrikkens Virksomhed var det ønskeligt, om man uden nogen betydelig Opoffrelse kunde vedligeholde, og jeg troer, der er en Bei for Staten til at kunne opnaae dette, uden at jeg imidlertid nærmere her skal gaae ind herpaa, fordi jeg frygter for, at det vilde lede for langt bort fra selve Gjenstanden her. Dette Formaal skulde nærmest naaes i Forbindelse med den yderligere Udvikling af de tekniske Undervisningsanstalter for Haandværkere, i hvilken Retning der allerede foreligger Regjeringen adskillige Andragender, som det tør forventes vilde blive tagne under næste Overveielse i den nærmeste Fremtid. Min Tanke

gaaer derfor væsentligt kun ud paa, at man ikke ved en Beslutning skal forcere Nedleggelsen af Fabrikken, inden man har ladet Regjeringen den fornødne Tid til at tage under Overveielse, hvorvidt disse Dele af Fabrikkens gavnlige Virksomhed kunde vedligeholdes, uden at det skeete med nogen betydelig Opoffrelse fra Statens Side. Dertil vil man imidlertid væsentligt affære sig Udgiften, naar man saaledes tvinger Fabrikkens Nedleggelse frem paa den Maade, som Udvalget har foreslaaet. Det forekommer ogsaa mig, at, naar man kunde paavise, at dens Bestaaen medførte enten væsentlige Tab eller væsentlig Skade, saa maatte man vel tilfødesætte disse andre Hensyn, som vistnok ikke ere af ringe Betydning, men jeg kan ikke indsee, at man har paavist, at saadant Tab eller Skade er tilstede. Man har sagt, at Staten taber den Capital, som kunde indkomme ved Realisationen, og som kunde give Rente paa anden Maade; det er sandt, det er den eneste Indvending af den Art, som har nogen Gyldighed, men man maa lægge Mærke til, at Realisationen paa den Maade, som her er foreslaaet, at den skulde skee; dog ikke kan skee fuldstændigen strax, da man vil vedligeholde endeel af Fabrikken i det følgende Aar; den kan heller ikke skee pludseligen, fordi man ved at bringe større Eiendomme paa Markedet paa een gang, saavel fra denne som fra andre Sider vil kunne trykke Prisen formeget ned, under Omstændigheder som de nærværende. Derimod er netop de til Fabrikken hørende Eiendommes Bessaffenhed saaledes, at Realisationen vil kunne foregaae allerede i det kommende Finantsaar, ved Siden af Beholdelsen af Fabrikationen i den Udstrækning, som Regjeringen har tænkt sig, idet næsten Halvdelen af de Eiendomme, som Fabrikken besidder her i Byen, vil kunne realiseres allerede til næste Aar, uagtet Fabrikationen vedligeholdes i den Udstrækning, som Regjeringen i sit Forslag har tænkt sig. Realisationen vil ikke engang kunne skee raskere frem, naar man, som foreslaaet, indskrænker Fabrikationen; thi de Bygninger, som vilde behøves til den indskrænkede Fabrikation, ere i det Væsentlige akkurat de samme, som der behøves